

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060306

DOM
2021-05-07
Stockholm

Mål nr
P 12906-20

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2020-10-29 i mål nr P 1876-20, se bilaga A

PARTER

Klagande
BS

Motparter

1. Miljö- och byggnadsnämnden i Ronneby kommun

2. PD

3. KS

4. ESS

SAKEN

Bygglov i efterhand för utvändig ändring av garage på fastigheten A i Ronneby kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 1698687

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		måndag – fredag 09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

BS har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva Miljö- och byggnadsnämnden i Ronneby kommuns beslut om bygglov.

Miljö- och byggnadsnämnden i Ronneby kommun, PD, KS och **ESS** har motsatt sig att mark- och miljödomstolens dom ändras.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

BS, nämnden och **PD** har anfört i huvudsak detsamma som tidigare med bl.a. följande tillägg och förtydliganden:

BS

Byggnaden har blivit högre. När den nya väggkonstruktionen uppfördes frikopplades byggnadens plåttak från marken och ställdes på järnrörsstöttor. I samband med detta rätades en del av byggnaden upp med cirka 10 cm i förhållande till den ursprungliga byggnaden. Den byggnad som nu uppförts är av helt annat slag än ett solskydd.

Nämnden

Nämnden har fått kännedom om att det på platsen för nuvarande garage någon gång under 1960 meddelades bygglov för ett så kallat solskydd för bilplats. Den sökta åtgärden avser en sådan ändring av en byggnad som innebär att bygglov kan beviljas trots att utgångsläget är planstridigt. Åtgärden står knappast i strid med byggnadsplanens förbud mot bebyggande.

PD

Byggnadens ursprungliga stomme har hela tiden stått kvar under arbetets gång, förutom de delar som bytts ut på grund av röta. Taket har suttit på stommen hela tiden. Det stämmer inte att taket har höjts.

KS och ESS har anfört i huvudsak följande: De hänvisar till vad PD har anfört. Han har försäkrat att byggnadens yttermått är oförändrade. Att bygglov beviljades 1960 visar att en byggnad på platsen är tillåtlig.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Den åtgärd som bygglov söks för avser en utvändigt ändring av ett garage. Av nämndens yttrande i Mark- och miljööverdomstolen framgår att bygglov meddelades 1960 för ett solskydd för bilplats på platsen för garaget. Med hänsyn till detta och med beaktande av det som i målet kommit fram om garagets ålder får det anses utrett att byggnaden som åtgärderna utförts på är lagligen uppförd.

Fastigheten omfattas av en byggnadsplan från 1958. Denna gäller som detaljplan antagen med stöd av den äldre plan- och bygglagen (1987:10). Bostadsbyggnadens yta överskrider den högsta tillåtna yta som fastigheten enligt detaljplanen får bebyggas med. Vidare är garaget placerat på punktprickad mark som inte får bebyggas. Utgångsläget är alltså inte planenligt (se 9 kap. 30 § första stycket 1 a plan- och bygglagen [2010:900], PBL).

Mark- och miljööverdomstolen instämmer i underinstansernas bedömning att den sökta åtgärden utgör en sådan ändring av byggnaden som avses i 9 kap. 2 § första stycket 3 c PBL. Det innebär att det planstridiga utgångsläget inte hindrar att bygglov ges (se 9 kap. 30 § andra stycket PBL). Vad BS har anfört om att byggnadens konstruktion och grund har ändrats samt att byggnaden har höjts leder inte till någon annan bedömning. Om åtgärder har utförts utan giltigt lov får detta hanteras inom ramen för nämndens tillsynsverksamhet.

Åtgärden som lov söks för innebär inte att mark bebyggs och strider inte i sig mot detaljplanen (jfr 9 kap. 30 § första stycket 2 PBL). Det har inte heller framkommit något annat skäl att inte ge bygglov för den sökta åtgärden. Överklagandet ska därför avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Karin Wistrand och Rikard Backelin, referent, tekniska rådet Mats Kager samt hovrättsrådet Petra Bergman.

Föredragande har varit Viktor Alenius.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2020-10-29
meddelad i
Växjö

Mål nr P 1876-20

PARTER

Klagande
PD

Klagande och motpart
Miljö- och byggnadsnämnden i Ronneby kommun

Motpart
BS

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Blekinge läns beslut den 26 mars 2020, ärende nr 403-854-2020, se bilaga 1

SAKEN

Bygglov för utvändig ändring av garage på fastigheten A i Ronneby kommun

DOMSLUT

1. Mark- och miljödomstolen avvisar nämndens överklagande.
 2. Mark- och miljödomstolen upphäver länsstyrelsens beslut och fastställer Miljö- och byggnadsnämndens i Ronneby kommun beslut den 23 december 2019, § 1030.
-

BAKGRUND

Miljö- och byggnadsnämnden i Ronneby kommun (nämnden) beviljade den 23 december 2019, § 1030, bygglov för utvändigt ändring av garage på fastigheten A i Ronneby kommun.

BS överklagade nämndens beslut till Länsstyrelsen i Blekinge län (länsstyrelsen), som den 26 mars 2020 upphävde beslutet.

PD och nämnden har nu överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Nämnden yrkar att länsstyrelsens beslut ska upphävas.

PD yrkar att länsstyrelsens beslut upphävs och anför bl.a. följande. Eftersom han bedömde att det fanns en risk att garaget skulle kunna rasa vid en storm, så fann han det bäst att förekomma detta genom att renovera garaget. Han ansökte i samband med renoweringen om bygglov för fasadförändring. Fasad-förändringen består av att fyra fönster om 90 x 40 cm tillkommit på ena långsidan samt uppdaterad fasadbeklädnad. Garaget är numera även målat i samma kulör som bostadshuset, vilket gör att byggnaden smälter in i miljön på ett helt annat sätt än tidigare. Fastighetens byggnader ger nu ett enhetligt intryck.

Länsstyrelsens uppfattning att avvikelserna är så betydande att bygglov inte kan beviljas, har han svårt att förstå. Det är ingen stor förändring det är fråga om, egentligen bara tillkomst av fönster.

BS anser att överklagandet ska avslås, så att länsstyrelsens upphävandebeslut står fast. Han anför bl.a. följande. Den ursprungliga garage-byggnaden uppfördes efter 1952 och därmed efter att detaljplanen hade trätt i kraft.

Den aktuella byggnaden har genomgått betydligt mer än en fasadförändring. En helt ny byggnad har uppförts på platsen. Den ursprungliga byggnaden var en enkel carport med granstolpar, väggar av obarkade, kluvna granvidjor och jord/grusgolv täckt med lösa plattor. Taket var täckt med plåt. Den nu uppförda byggnaden har fått helgjuten betongplatta på mark med cementblock ovan mark på vilka en helt ny väggkonstruktion vilar. Byggnaden har isolerats. Fönster och dörrar har tillkommit. Det ursprungliga plåttaket har satts på den nyuppförda konstruktionen. Denna omfattande förändring av byggnaden med permanent byggnation på mark, kan inte rimligen täckas in av begreppet fasadförändring. Möjligen kan byggnadsnämnden ha haft svårt att avgöra vad som gjorts då bygglovets söktes först i efterhand.

– BS hänvisar till flera bilder.

DOMSKÅL

Nämndens klagorätt

Av 13 kap. 8 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, jämförd med 42 § förvaltningslagen (2017:900), FL, framgår att bl.a. ett bygglov får överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom eller henne emot.

Nämnden har beviljat ett bygglov, som länsstyrelsen sedermera har upphävt. De frågor som domstolen först har att ta ställning till, är om länsstyrelsens beslut angår nämnden samt om beslutet har gått nämnden emot.

Nämnden företräder det allmännas intressen och i den egenskapen angår beslutet nämnden. Frågan är då om länsstyrelsens beslut kan anses vara till nämndens nackdel utifrån de intressen som nämnden har att företräda i målet.

Att nämnden som första beslutande myndighet skulle ha en rätt att bevaka sitt beslut att bevilja bygglov i en efterföljande överprövning och överklaga om beslutet upphävs, kan inte anses vara nämndens uppdrag enligt plan- och bygglagstiftningen. Den som har beviljats ett bygglov har däremot självklart ett sådant intresse. Mark- och miljööverdomstolen har i ett antal rättsfall (se t.ex. MÖD 2017:6 och

MÖD 2017:39) funnit att nämnden inte heller har ett klagointresse när tillsyns-ärenden återförvisas till nämnden för vidare åtgärder. I det fall ett bygglov upphävs innebär det inte att nämnden måste vidta några ytterligare åtgärder utan endast att en överprövande instans gör en annan bedömning i frågan om bygglov kan beviljas. Har nämnden däremot nekat bygglov och en överprövande instans ändrar detta och beviljar bygglov, kan nämnden ha ett intresse av att överklaga beslutet (se MÖD 2018:26).

Mark- och miljödomstolen finner därmed att länsstyrelsens beslut inte har gått nämnden emot och att nämnden således inte har rätt att överklaga beslutet. Nämndens överklagande ska därför avvisas.

Mark- och miljödomstolens bedömning i sak

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut.

Är garaget bygglovsbefriat?

Enligt uppgift i målet, är garaget ca 23 m² stort och uppfört för 50-60 år sedan, utan bygglov. Såvitt framgår, byggdes vedboden före 2006 och är ca 22 m² stor. Mark- och miljödomstolen delar länsstyrelsens bedömning att garaget, för sig och tillsammans med vedboden, är för stort för att vara bygglovsbefriat enligt 8 kap. 4 § ÄPBL eller senare friggebodsregler. Garaget utgör således inte en sådan åtgärd som, enligt 9 kap. 30 § tredje stycket PBL, ska bortses ifrån vid bedömningen av om själva garaget eller den *nu* aktuella åtgärden överensstämmer med detaljplanen. Att garaget är placerat på punktprickad mark, *ska* alltså beaktas i fråga om garagets överensstämmelse med plan.

Är utgångsläget planenligt?

Enligt detaljplanen, som vann laga kraft 1958, får fastighetens sammanlagda bebyggelse inte uppgå till mer än 60 m². Såvitt framgår i målet, överstiger bostadsbyggnadens yta ensamt 60 m². Fastigheten är således överetablerad. Det byggnadsverk som nu aktuell åtgärd avser, dvs. garaget, är placerat på punktprickad mark, som enligt detaljplanen inte får bebyggas. Eftersom garaget inte är bygglovsbefriat

enligt ovan, ska den planstridiga placeringen beaktas. Både fastighetens och garagets utgångsläge är alltså planstridigt (9 kap. 30 § första stycket 1a). Mark- och miljödomstolen delar därför länsstyrelsens bedömning även i denna del. Vad BS har anfört avseende garagets byggnadsår, föranleder ingen annan bedömning.

Kan bygglov beviljas trots planstridigt utgångsläge?

Enligt 9 kap. 30 § andra stycket PBL gäller bl.a. att om den aktuella åtgärden är en annan ändring av en byggnad än *tillbyggnad* och ändringen innebär att byggnaden byter färg, fasadbeklädnad eller taktäckningsmaterial eller byggnadens yttre utseende avsevärt påverkas på annat sätt, ska bygglov ges även om fastighetens eller byggnadens utgångsläge är planstridigt (9 kap. 2 § första stycket 3c PBL).

Enligt 1 kap. 4 § PBL innebär *tillbyggnad* ändring av en byggnad som innebär en ökning av byggnadens volym.

Även om den aktuella åtgärden framstår som relativt genomgripande, så kan den inte anses utgöra en tillbyggnad enligt 1 kap. 4 § PBL. Mark- och miljödomstolen bedömer därför att åtgärden utgör en sådan annan ändring av garaget, för vilken bygglov kan beviljas även om garaget i sig, eller fastigheten, inte överensstämmer med detaljplanen. Även i denna del delar mark- och miljödomstolen därför länsstyrelsens bedömning.

Mark- och miljödomstolen delar dock inte länsstyrelsens bedömning att fasad-ändringen blir planstridig genom att den utförs på en planstridig byggnad, nämligen garaget. Garagets planstridighet är redan beaktad och godtagen i och med att åtgärden utgör en sådan annan åtgärd än tillbyggnad enligt 9 kap. första stycket 3c PBL. Länsstyrelsens beslut ska därför upphävas. Vad BS har anfört i övrigt ändrar inte denna bedömning.

Denna utgång innebär att nämndens beslut om bygglov står fast.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 19 november 2020.

Cecilia Giese Hagberg

Mårten Dunér

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Cecilia Giese Hagberg, ordförande, och tekniska rådet Mårten Dunér. Föredragande har varit beredningsjuristen Nina Knobloch Blomqvist.